

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 31

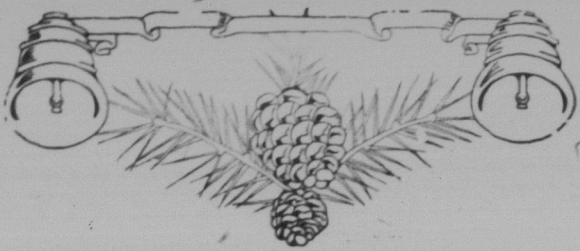
LÖSNUMMER 10 CENTS

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 20de December, 1923.

ISSNUMMER 10 CENTS

No. 51

En glad och fröjdefull jul tillönskas alla våra läsare och läsarinor!

Marys julafton.

Av Axel J. Carlson.

MÅNGA GLADA JULÄR hade man varit med om hos gamla Nilsons på Beverly street. Andra sedan Nilson började tjänsten vid spårvegsbolaget, och det är nu litet över 15 år sen, så har Nilson bjudit hem till sig på julafton de ensamma, hemlösa vännerna i trakten; förpackat dem på äkta svensk vis så att de glömt en smärta och så kunnat känna jul i hjerta och sinne.

Kalle Bolin kommer ihåg första gången detta hände, ty han flyttade till det strax före jul för femton år sedan och har bott hos dem tills nu. Varför han denna jul måste lämna dem, skall emtalas i denna berättelse.

Som sagt, Nilson fick anställning vid spårvägen när han var 55 år gammal och nu efter femton år sköter han ännu sin tjänst, ehuru han flera gånger talat om att sluta och gå till ro hos barnen. Dottern Mary var tre-tjugo år gammal efter att ha genomlevat de sista åttio åren så som stenograf och i förskola till stånd. Varken hon eller fästmannen, Eric Wetter, hade haft någon brådska med giftermålet, hon med tanke på att hundra dollars i månaden var bra att ha och hon hade föresatt sig att spara ett tusen dollars innan hon gifte sig; Eric ville inte vara sämre och så skulle han också ha ett tusen först. Men nu var det glömt och brottet skulle stå på själva julafton.

Den yngre brodern Alfred skulle vid nyåret övertaga spårvegföraren, där han i flera år varit anställd som biträde. Kort sagt, Nilsons voro lyckligt lottade, allt hade gått dem väl i händer sedan barnen vuxit upp och de båda gamla voro nu berödda att i vila och ro njuta tillfredsställelsen över barnens lycka.

Det var nu några dagar före jul och Mary för som skottspelle mellan syskonen i det gamla hemmet och då och då kastade hon en blick genom fönstret och drömde sig sitta därinne med Eric och beundra en liten, liten, Vardens liten skädd som hon om och i hennes drömmar var allt ordnat. Där var två sängkammare, den ena i blått och vitt, den andra i skärt och vitt. Blev det en pojke skulle de själva behålla den blåa och det skulle det naturligtvis bli, ty all utstyrelse hade hon gjort i blått och vitt. Men — skulle det så hända att det blev en flicka — ja, då finge de byta om och ta det skära rummet, köpa en skär uppsättning åt den lille och spara den blå till de fick en pojke. — Åh, det skulle bli himmelriket i minnary, själva lyckans centrum för den omkringliggande världen. Såsom en glittrande solstråle skulle deras lilla hem vara och mycket riktigt — hade hon inte lätt måla huset gult utvändigt.

Intandantagens dessa stulna ögonblick vid fönstret hade Mary väldigt bråttom överenssedd över de sista arbetena på deras hus, julstället med dekoral kommande bröllop, julklapparna och andra uppskop och så kunde hon rakt inte låta bli att lägga sig i mors sysslor såsom kokning, städning m. m. Mor själv hann inte med någonting, hon hade jämt göra med att betrakta Mary och hur arbetet flog henne ur händerna. Det skulle bli en ovanligt trevlig jul i år hos Nilsons, det skulle bli en riktig fest, ty Mary och Eric hade samlat ihop sista pengarna, huset var så nära färdigt och så skulle Nilson sluta arbeta och det med fem tusen dollar på City banken. Alfred skulle till nyåret med sina tre tusen på City banken, börja egen affär och det var ingen ånde på det stora som skulle hända denna jul. Men "människa spår och ödet råk".

Den första molntappen på Nilsons jultimmel kom drandens över dem när de sitta vid bordet över kvällen. "Nu, hur blir det pappa, ska vi inställa Nylandingen på julafton i år? Du vet hur mycket mor och jag har att göra."

"Varför skulle vi det? Vi måste väl ändå ha jul själva och om det skulle bli några fler gör så litet. Förresten så kunde ni haft bröllopet

Vintern, Andrens Tid.

Av G. H. Silver.

SNOVITA glänsande vinter, andrens härliga tid, en ögat och själen fängslande trolldom är du. Mäktig och väldig du är, — bister, men livval blid och i skötet omätliga skatter av skönhet bär du. — Sommarens liv och grönska är härligt, men dina behag sakna ej heller sin tjustning en klar och strålände dag, då himlen är hög och blå och dalrande rymd är full av idyller, som glittra i solljusets bad som gull; — eller och en släningsmjättad och drömning kväll, då stjärnorna trä sin eviga dans upp på himlens pall, och utöver vidträcta slätter och isbelagd sjö sina glittrande, strålfulla silverregn strö.....

Vinter, en minnens drömtid, aningsfull, underbar du är du — som från Sveriges drömbika sagoland stannar. — Längtan, som aldrig vill dö, på minnens vingepar flyger till hembygdens land, där norrsnett magiskt flammar; — frösor på tusentals munnen om hirtiga äventyr, om skidård i skog och mark, över glänsande mo och myr; — om årtuga hopp utifrån hälliga brantar och hissande stup, men också om hulle-bytor, om bad i drivornas djup..... Om spårstötningstider på isfrusen väg och om yrande dans med skidård på skogstjärnens glänsande spegel — i månhusets glans, — ja, tusenden av de livliga minnen från hälsuvanna dar, du väcker till livs för min äre syn, o, Vinter, så underbar.

Härlig och fängslande är den trolska och tjustande prakt, som du släsat på jordens frusna dalar och moar; där du pulsände älvor och bäckar i ringande bojer lagt och du över sjöarnas nattsvarta vatten lagt broar — Vidöppna fältet med ålndsjupa drivornas blandande snö liknar en väldig, till is — i böljande vågsvall — förfrusen sjö, där gårdarna ligga som öar — och böljande rökslingor blå ut hussens skortenspor mot blåmande återlymd gå. — Skogen, den likna en tempelval med pelares andlösa rad med irrgångstigar, labyrinter, — som gator i en jättestad, och från sagoomsvävande klenornas valv jag ser, droperiernas vaddmjuka var hänga ner.....

JULHAREN

EN JAKTHISTORIA Av Herbert Ericsson.

Lilljösse skuttade kring på rågstubbarna i utmarkerna. Det hade snöat på natten, och lilljösse provade för första gången sin vita päls. Först hade han nog varit litet generad, när han märkte, att den lruna ulden försvann under för undan, och att hans kropp alltmot fick den kacklande snöspans färg. Men i dag, när det första snön fallit, förstod han först, varför hans kropp fått snöfjällens färg.

Och därför skuttade han omkring på rågstubbarna i utmarkerna utan att belysna sig om varken människans, raven eller byrnas gula racker. Han var ju vit som snön, kritande vit. Så inte hade lilljösse någonting att frukta.

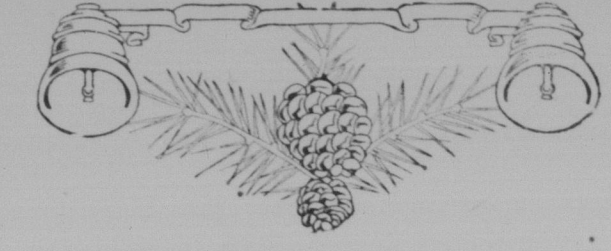
Decemberens skön över frusna vätter, och lilljösse kunde emellanåt kasta sig av på livsgladje. Hej, vad det var roligt att leva, när inte ens den evigt hundraende gammalheten kunde skilja honom från den vita vildmarken!

En kråka kraxade och lyfte från en strantopp. Lilljösse spetsade öronen för ett ögonblick. Den gråsvarta fågeln med det otäckta låtet hyade han visserligen en viss respekt för, men i dag var den totalt bortblåst. När de så höll på kom Eric. Efter mycket grubblande tyckte fadern ha fattat beslut i saken och gick därför resolut in till de unga tv och sade:

"Hör nu Eric och Mary, mor och jag har liksom funderat på vad vi skulle göra er som bröllopsgäva, men det r så mycket, så vi kunna inte besluta oss för vilket. Och för att ni inte något ska bli utelämnat, på tänkte vi, om ni inte tycker illa vara, att vi skulle ge er allt ni behöver förutom själva möblerna, d. v. s. vad ni behövt i köket och så allt silver, porslän, mattor, sängkläder och — ja, alla småsaker man kan tänka sig ni ska ha. SA ni vet det när ni gör ert bröllop, eller hur mor? Blir inte det bra?" "Jo visst och så kan jag tala om att Alfred köper piano åt er, så ni vet det, sade mor, och Kalle Bolin sade att han ville ge er en phonograf, så ni vet det."

Men då flog Eric sin blivande svarmor om halsen och kysste henne och Mary lade sin hand i faderns och såg med ömhet in i haps leende ögon. Hon sväljde gråten i halsen och försökte att säga något.

"Dear Daddy... if you only knew (Forts. å sid. 5.)

Deströmningar

I Sverige efter världskriget.

Av Erik Hedén.

Tiden efter världskriget har varit en tid av allmän reaktion, ej minst på idéernas område. Också i Sverige har helt naturligt denna reaktion framträtt.

Den har haft det förmånlige stillet därtill, att dess farligaste motståndare, socialismen, på sistone visat sig en smula tveksam i fråga om sitt idénehåll. Den svenska socialismen har ju från början byggt sin åskådning på marxismen, visserligen på den reformistiska marxismen — radikalismen har i Sverige oftast stått i opposition — men i alla fall på en åskådning, som godtagit Marx' grundsatser "i det stora hela". Nu har smällertid världskriget avsevärt rubbat marxismens yttre maktställning i världen. Primatet inom Andra nationen har övergått från det skarpt marxistiska skolede Tyskland till England, vars arbetslöshet visserligen efter kriget varit starkare intryck från marxismen än någonsin för mer ändå bygger på en annan grund. Sidney Webb (eller någon annan av dess ledande män) har ju nyligen officiellt uttalat, att Englands socialism inte utgår från Marx utan från Owen. Den svenska socialismen har visserligen ingalunda övergivit sin tyska inriktning för att sluta sig till England. Tvärtom synes den stå engelska idéer fjärrare än än under åren närmast före kriget.

Men det är tydligt, att dess hävdvinnna reformistiska marxism tunnats av i en sådan grad, att man måste fråga sig, hur mycket av Marx som egentligen finnes kvar.

Den tyska socialismen har ju efter kriget ställt inför helt nya prov, vilka tvungit den att inslä på en helt annan taktik än dittills. Den har — socialdemokraternas nämligen — måst delta i regeringen för att tillbakakalla reaktionens anlopp och rädda det nya riket från kaos. De erfarenheter den därvid gjort har även inverkat på dess socialistiska teori, vilket bäst synes på Kautskys. Även i Sverige har socialdemokraternas ansett sig böra taga regeringsmakten, ehuru den varken haft majoritet i riksdagen eller i riksdagen. Den har proklamerat sig som en landsregering och även följt hållit sitt ord. Men en socialtistisk landsregering i ett land med borgerligt förtal — ingen utrikespolitik kan lär kunna göra en sådan företeelse till marxistisk!

Socialdemokraternas bekännna sig alljämt till marxismen i det stora hela, men man finner lätt, att det stora hela, icke innefattar många av Marx' grundtankar. Teorien om kapitalismens sammanbrott är t. ex. tydligt uppgiven, liksom teorien om proletariatets stigande utarmning i parlamentarismen.

Den svenska kommunismen har ju mycket starkt hävdad den rättrogna marxismen mot de socialdemokratiska avfallningarna. Men dess egen marxistiska rötter har ej mycket omstridd, den vill ju t. ex. generalisera socialismen. Innan kapitalismen ekonomiskt murkat sonder Dessutom lider den stor brist på teoretiskt skolade intelligenser, sedan först väntersocialisterna bröto sig ut för att så småningom återvända till det gamla partiet, samt vidare en av dess främsta intellektuella krafter, veteranen C. N. Carlsson, vänt det ryggen på grund av konflikt rörande nykterhetsfrågan.

En icke obetydlig roll inom den svenska arbetarvärlden har och tänkande spela numera syndikalisterna. De äga visserligen ingen tänkare som i nämnvärd grad uppmärksammat utanför arbetarklassen. Men

* Det bör kanske påpekas, att termen "reformistisk marxism", såväl som ett par andra uttryck i början av denna intressanta och upplysande artikel, får stå för författarens räkning. —Red.

(Forts. i nästa nr.)

